

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 76/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. K., M., zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Sp 5/2012 a jeho rozsudkom zo 6. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2012 faxom doručená a 27. decembra 2012 písomne doplnená sťažnosť A. K., M. (ďalej len

„sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Sp 5/2012 a jeho rozsudkom zo 6. júla 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Obvodný pozemkový úrad v Martine rozhodnutím č. ObPÚ-2011/00272-I.-URB z 23. decembra 2011 (ďalej len „pozemkový úrad“ alebo „správny orgán“ a „rozhodnutie pozemkového úradu“ alebo „rozhodnutie správneho orgánu“) rozhodol o sťažovateľkou uplatnených reštitučných nárokoch.

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu pozemkového úradu opravný prostriedok, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Sp 5/2012 podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o správnom súdnictve a namietaným rozsudkom zrušil rozhodnutie pozemkového úradu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Náhradu trov konania krajský súd nepriznal žiadnemu z účastníkov. Krajský súd v namietanom rozsudku uviedol poučenie o neprípustnosti odvolania proti jeho rozsudku v časti výroku o zrušení a vrátení veci a prípustnosti odvolania v časti výroku o trovách konania.

Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) tak, že uznesením sp. zn. 10 Sžr 129/2012 z 10. októbra 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) odvolanie sťažovateľky odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Sťažovateľka namieta porušenie ňou označených základných a iných práv rozsudkom krajského súdu vo výroku o zrušení rozhodnutia pozemkového úradu a vrátení veci na ďalšie konanie, ako aj vo výroku o trovách konania.

Sťažovateľka vo svojej argumentácii uviedla, že: „... správny súd mal o jej žalobnom návrhu rozhodovať podľa práva platného v Slovenskej republike a podľa Zákona NR SR č. 503/2003 Z. z. Podľa mienky sťažovateľky správny súd vykonal ústavne nesúladný výklad ustanovení Zákona NR SR č. 503/2003 Z. z. a neposkytol sťažovateľke reálnu súdnu ochranu, ktorá jej prináležala.

Predovšetkým, sťažovateľka podala žalobný návrh na správny súd, v ktorom jednoznačne stanovila okruh účastníkov konania v súlade s ust. § 250m O. s. p. tak, že účastníčkou konania je sťažovateľka v pozícii navrhovateľky – účastníčky správneho konania a odporca – Obvodný pozemkový úrad v Martine ako správny orgán. Konanie v správnom súdnictve je konaním sporovým, pričom účasníctvo v konaní je vymedzené priamo zákonom. Pokiaľ sa správny súd domnieval, že sa predmetného súdneho konania majú ako účastníci správneho konania zúčastniť ešte ďalšie subjekty, mal podľa presvedčenia sťažovateľky o takejto skutočnosti rozhodnúť uznesením o pribratím vedľajšieho účastníka do konania. Namiesto štandardného procesného postupu však len rukou do žalobného návrhu sťažovateľky boli dopísaní ako účastníci konania Slovenské národné múzeum a Slovenský pozemkový fond...

Podľa ust. § 246c ods. (1) O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v časti upravujúcej správne súdnictvo, sa primerane použijú ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti O. s. p. Ak teda boli Slovenské národné múzeum a Slovenský pozemkový fond od istého okamihu účastníkmi súdneho konania vedeného pred Krajským súdom v Žiline pod sp. zn.: 22Sp/5/2012, mali konať v súlade s ust. § 42 ods. (3) druhej a tretej vety O. s. p., a teda mali podania adresované súdu predkladať v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a každý účastník dostal jeden rovnopis spolu s prílohami. Sťažovateľka neobdržala okrem vyjadrenia odporcu k podanému opravnému prostriedku žiadne iné podanie počas celého konania pred správnym súdom. Sťažovateľka sa domnieva, že takýmto procesným postupom správny súd porušil zásadu rovnosti zbraní v predmetnom konaní v neprospech sťažovateľky... Sťažovateľke správny súd neposkytol ani opis zápisnice z pojednávania konaného dňa 06. 07. 2012, aj keď sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne o opis zápisnice požiadala na začiatku pojednávania podľa ust. § 55 ods. (1) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy.

Ďalej, správny súd síce zrušil rozhodnutie odporcu napadnuté odvolaním sťažovateľky, ale podľa názoru sťažovateľky nesprávne právne posúdil odvolacie dôvody. Predovšetkým, sťažovateľka má právo, aby sa o jej uplatnenom nároku rozhodlo podľa platnej právnej úpravy...

Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 EUR. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne iba v peniazoch. Odporca uplatnený nárok sťažovateľky svojvoľne rozdelil na niekoľko častí, pričom o jednotlivých častiach vydal samostatné čiastkové rozhodnutia. Navrhovateľka sa stále domnieva, že takýto postup odporcu nie je v súlade so zákonom, pretože môže dôjsť k situácii, že v jednotlivých čiastkových rozhodnutiach sťažovateľka nebude spĺňať kumulatívne podmienku výmery nad 400 m² a zároveň hodnoty pozemkov väčšej ako 166 EUR, pričom však jej celkový uplatnený nárok zákonom ustanovené podmienky kumulatívne spĺňa. Správny súd túto námietku sťažovateľky vyhodnotil ako nedôvodnú s poukazom na interný pokyn generálneho riaditeľa č. 3/2011 Slovenského pozemkového fondu, ktorým sa upravuje postup Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní náhrad oprávneným osobám, podľa ktorého sa majú jednotlivé čiastkové nároky jednej osoby sčítavať a posudzovať sa má nárok úhrnné. K tomuto sťažovateľka udáva, že takáto argumentácia je v rozpore s existujúcou právnou úpravou. Slovenský pozemkový fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave, zapísaná do podnikového registra, nie je však ústredným orgánom štátnej správy, a nemá normotvornú právomoc...

zákon NR SR č. 503/2003 Z. z. výslovne uvádza v ust. § 6 ods. (10), že postup Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní náhradných pozemkov podrobnejšie upraví vláda Slovenskej republiky nariadením. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak generálny riaditeľ Slovenského pozemkového fondu vykonal výklad právnej úpravy bez výslovného zákonného splnomocnenia na zaujatie právne záväzného stanoviska k právnej úprave, konal tak nad rámec zákona, za podmienok a spôsobom, ktorý nie je v súlade so zákonom. Postupoval podľa názoru sťažovateľky nesprávnym úradným postupom tak, že oprávnené osoby podľa Zákona NR SR č. 503/2003 Z. z. zbavuje práv, ktoré im právny poriadok priznáva.

Sťažovateľka sa nestotožňuje ani s výrokom správneho súdu čo do trov konania. Správny súd o trovách konania rozhodol podľa ust. § 250k ods. (1) tretej vety O. s. p. tak, že sťažovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Sťažovateľka si myslí, že rozhodnutie odporcu, ktoré sťažovateľka napadla žalobným návrhom ako nezákonné, bolo správnym súdom zrušené z toho dôvodu, že odporca pri jeho vydaní postupoval v rozpore so zákonom. Podľa názoru sťažovateľky za dôvod hodný osobitného zreteľa nemožno považovať porušenie zákona a nezákonný postup zo strany odporcu. Správny súd v napádanom rozsudku dospel k názoru, ktorým odporcu, konajúceho v rozpore so zákonom, od náhrady trov konania odbremenil a naopak, sťažovateľku, postupujúcu v súlade so zákonom, trovami konania zaťažil... Sťažovateľka sa domnieva, že úspešný vo veci je ten účastník konania, ktorého meritórnemu návrhu bolo vyhovené, pričom meritórnym návrhom je to, čoho sa účastník konania domáha, nie dôvody, o ktoré svoj návrh opiera. Sťažovateľka si myslí, že jej právo na náhradu trov konania v predmetnej veci prináleží...“.

Sťažovateľka v závere sťažnosti navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn.: 22Sp/5/2012 porušil základné právo sťažovateľky A. K... na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa Článku 6 ods. (1) prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rovnosť účastníkov konania podľa Článku 47 ods. (3) Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 06. 07. 2012, sp. zn.: 22Sp/5/2012-93, zrušuje v celom rozsahu a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. A. K... priznáva právo na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 269.58 EUR..., ktorú je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet JUDr. G. K., advokátky... do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Sp 5/2012 a rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd v rámci správneho súdnictva (na základe opravného prostriedku podaného sťažovateľkou proti rozhodnutiu pozemkového úradu) zrušil rozhodnutie pozemkového úradu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nepriznal náhradu trov konania účastníkom.

Sťažovateľka napriek tomu, že sama v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu pozemkového úradu navrhovala toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť pozemkovému úradu na ďalšie konanie, namietaný rozsudok krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté v súlade s petitom navrhovaným sťažovateľkou (t. j. krajský súd namietaným rozsudkom zrušil

rozhodnutie pozemkového úradu a vec mu vrátil na ďalšie konanie) považuje za taký, ktorý je v rozpore s jej označenými základnými a inými právami.

Podľa sťažovateľky krajský súd v namietanom konaní konal s dvoma subjektmi (Slovenským pozemkovým fondom a Slovenským národným múzeom) ako s účastníkmi konania bez splnenia hmotnoprávných a procesných podmienok na vznik ich účasti v tomto konaní. Sťažovateľka ďalej namietala nezákonný procesný postup krajského súdu, ktorý keď už konal s označenými subjektmi ako s účastníkmi, nepožadoval od nich doručovanie podaní v náležitom počte rovnopisov a nedoručoval jej tieto podania na vyjadrenie. Pochybenie v procesnom postupe krajského súdu sťažovateľka videla aj v tom, že jej nebol poskytnutý odpis zápisnice z pojednávania napriek tomu, že o to požiadala. Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu namietala, že krajský súd „*nesprávne právne posúdil*“ jej odvolacie dôvody proti rozhodnutiu pozemkového úradu, keď namietala rozhodovanie pozemkového úradu o jej reštitučných nárokoch jednotne uplatnených v niekoľkých samostatných konaniach, čo môže ohroziť splnenie podmienok na vznik nároku na niektorú z foriem reštitučnej náhrady.

Krajský súd namietaným rozsudkom rozhodoval o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa § 250l až § 250s tretej hlavy piatej časti OSP.

Podľa § 246c ods. 1 OSP prvej hlavy piatej časti OSP (všeobecných ustanovení o správnom súdnictve) na riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 250s OSP proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie. Proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b). Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala odvolanie proti namietanému rozsudku krajského súdu proti výroku vo veci samej, ako i proti výroku o trovách konania, ktoré najvyšší súd svojím uznesením odmietol ako neprípustné (vo vzťahu k výroku vo veci samej, ako aj vo vzťahu k výroku o trovách konania rozsudku krajského súdu) s poukazom na § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 250s OSP.

Ústavný súd konštatuje, že za stavu, keď sa sťažovateľka sama domáhala žalobou, opravným prostriedkom proti rozhodnutiu pozemkového úradu, zrušenia tohto rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie a krajský súd predmetné rozhodnutie zrušil a vrátil na ďalšie konanie (hoci z iných dôvodov, ako boli sťažovateľkou uvádzané v jej opravnom prostriedku), a preto namietaný rozsudok krajského súdu nie je konečným rozhodnutím vo veci sťažovateľkou uplatnených reštitučných nárokov, je objektívne vylúčená možnosť konštatovať sťažovateľkou namietané porušenie ňou označených práv namietaným rozsudkom. Vzhľadom na to, že o právach a povinnostiach sťažovateľky napadnutým rozhodnutím nebolo rozhodnuté s konečnou platnosťou a je naďalej vedené konanie pozemkovým úradom, v súlade so zásadou subsidiarity nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti sťažovateľky a rozhodnutie o nej.

Ústavný súd preto odmieta sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2013